

NIEODPŁATNE USŁUGI
-POMOC PRAWNA
-PORADY OBYWATELSKIE
-MEDIACJA

Ministerstwo
Sprawiedliwości

POWIAT SIEDLECKI

Informacja o zasadach i zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz nieodpłatnej mediacji, jak również o osobach uprawnionych do ich otrzymania i sposobach dokonywania zgłoszeń

Zasady udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego reguluje ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

1. Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługują **osobie uprawnionej**, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, w tym osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającą innych osób w ciągu ostatniego roku.

Osoba uprawniona, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, składa pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej natomiast w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej dodatkowo składa oświadczenie o niezatrudnianiu innych osób w ciągu ostatniego roku. Oświadczenie składa się osobie udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącej nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

2. Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

- poinformowanie osoby fizycznej, zwanej dalej "osobą uprawnioną", o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądowoadministracyjnym, lub
- wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, lub
- sporządzenie projektu pisma w sprawach, o których mowa w powyższych punktach, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowoadministracyjnym, lub
- nieodpłatną mediację, lub
- sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądowoadministracyjnym oraz poinformowanie o kosztach postępowania i ryzyku finansowym związanym ze skierowaniem sprawy na drogę sądową.

3. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje również nieodpłatną mediację.

4. Nieodpłatna mediacja obejmuje:

- poinformowanie osoby uprawnionej o możliwościach skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających;
- przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji;
- przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawie karnej;

- przeprowadzenie mediacji;
- udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem.

Nieodpłatna mediacja nie obejmuje spraw, w których sąd lub inny organ wydały postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji lub postępowania mediacyjnego lub zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w relacji stron występuje przemoc.

5. Osobie ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, która nie może stawić się w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej osobiście oraz osobie doświadczającej trudności w komunikowaniu się, nieodpłatna pomoc prawna lub nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, może być udzielane także poza punktem albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.

Osobom, o których mowa powyżej może być udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, również przez zorganizowanie wizyty w miejscu zamieszkania tych osób lub w miejscu wyposażonym w urządzenie ułatwiające porozumiewanie się z osobami doświadczającymi trudności w komunikowaniu się lub w miejscu, w którym zapewnia się możliwość skorzystania z pomocy tłumacza języka migowego lub w innym miejscu dostosowanym do potrzeb tych osób. W powyższej sytuacji udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie odbiera bezpośrednio od osoby uprawnionej oświadczenie, w przedmiocie braku możliwości poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Ponadto osoby ze znaczną niepełnosprawnością ruchową oraz osoby doświadczające trudności w komunikowaniu się, które zgłoszą uzasadnioną potrzebę komunikacji za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego składają staroście, w formie papierowej lub elektronicznej, oświadczenie, w przedmiocie braku możliwości poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej, wraz ze wskazaniem okoliczności to uzasadniających oraz dostępnych tej osobie środków porozumiewania się na odległość. Osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, po otrzymaniu od starosty drogą elektroniczną informacji o złożeniu przez osobę uprawnioną oświadczenia oraz danych kontaktowych porozumiewa się z nią w umówionym terminie.

6. Nieodpłatnej pomocy prawnej udziela osobiście adwokat lub radca prawny, a w szczególności uzasadnionych przypadkach z ich upoważnienia aplikant adwokacki lub aplikant radcowski.

Przed udzieleniem nieodpłatnej pomocy prawnej radca prawny lub adwokat może zażądać od osoby uprawnionej **okazania dokumentu** stwierdzającego tożsamość. Adwokat lub radca prawny może z ważnych powodów odmówić udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej, informując osobę uprawnioną o innych punktach, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna, na obszarze powiatu.

Informacje i dane uzyskane w wyniku udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej są chronione i poufne.

7. Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się według kolejności zgłoszeń, po umówieniu terminu wizyty. Umówienia wizyty można dokonać telefonicznie pod numerem telefonu 25 644 72 17 (telefon jest czynny w dni robocze: poniedziałek, wtorek, czwartek od 8:00 do 16:00, środa od 8:00 do 18:00, piątek od 8:00 do 14:00), na adres e-mail: kskaruz@powiatsiedlecki.pl za pomocą systemu teleinformatycznego Ministerstwa Sprawiedliwości pod adresem: <http://np.ms.gov.pl>. **Kobiecie w ciąży** nieodpłatna pomoc prawna jest udzielana poza kolejnością.

8. Każdy przypadek udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego dokumentuje się przez wypełnienie karty pomocy, która składa się z:

- **części A** – wypełnianej przez osobę udzielającą nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie,
- **części B** – obejmującej opinię osoby uprawnionej, osobiście przez nią wypełnioną.

Osoby uprawnione mogą przekazać anonimowo opinię o udzielonej im poradzie – otrzymanej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczonym nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim. Wypełnienie przez osobę uprawnioną odpowiedniego formularza, w tym podanie numeru telefonu w celu zasięgnięcia dalszej opinii, jest dobrowolne. W karcie pomocy nie podaje się danych osobowych osoby uprawnionej, które mogą bezsprzecznie identyfikować osobę.

Ponadto opinia może być przekazywana przez osoby uprawnione poprzez wypełnienie ankiety w miejscu świadczenia pomocy lub przekazywana drogą elektroniczną bezpośrednio do Starostwa Powiatowego w Siedlcach na adres: kskaruz@powiatsiedlecki.pl.

Osoby ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2244), mogą przekazać opinię o udzielonej pomocy także listownie lub pod wskazanym numerem telefonu. Osoba odbierająca opinię o udzielonej pomocy w formie telefonicznej przedstawia osobie uprawnionej treść pytań zawartych w ankiecie i możliwych do zaznaczenia odpowiedzi, a także zaznacza wybrane przez osobę uprawnioną odpowiedzi.

9. Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługują również osobom fizycznym – prowadzącym jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającym innych osób w ciągu ostatniego roku. Pomoc ta jest pomocą **de minimis**. Podlega zatem regulacjom przewidzianym w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 702).

Zgodnie z art. 37 ust. 1 ww. ustawy podmiot ubiegający się o pomoc de minimis jest zobowiązany do przedstawienia podmiotowi udzielającemu pomocy, wraz z wnioskiem o udzielenie pomocy:

- wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, jakie otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat podatkowych, albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie;
- informacji niezbędnych do udzielenia pomocy de minimis, dotyczących w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc de minimis.

W zakresie informacji, o którym mowa w art. 37 ust. 1 pkt 2 wnioskodawca przedstawia na formularzu następujące dane: imię i nazwisko albo nazwę, adres miejsca zamieszkania albo adres siedziby; identyfikator gminy, w której wnioskodawca ma miejsce zamieszkania albo siedzibę, numer identyfikacji podatkowej (NIP), formę prawną, wielkość, klasę działalności, w związku z którą wnioskodawca ubiega się o pomoc de minimis, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Kwalifikacji Działalności (PKD) (Dz. U. nr 251, poz. 1885 oraz z 2009 r. nr 59, poz. 489), datę utworzenia, sytuacji ekonomicznej wnioskodawcy, w tym sprawozdanie finansowe za okres 3 ostatnich lat obrotowych, sporządzone zgodnie z przepisami o rachunkowości; prowadzonej działalności gospodarczej, w związku z którą wnioskodawca ubiega się o pomoc de minimis; pomocy otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc de minimis (*§ 2 ust. 1 pkt 1 – 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmioty ubiegające się o pomoc de minimis*).

Ponadto z treści art. 37 ust. 7 wynika, że do czasu przekazania przez podmiot ubiegający się o pomoc zaświadczeń i oświadczeń lub informacji, o których mowa w ust. 1, 2 pomoc nie może być udzielana.